

50478

వైరము వైరము వైరము వైరము

VOL. 3

చెన్నపట్టణము 1916 నం. మే నెల 4 వ తేది గురువారము

NO 28

నంపుటము. 3.

న శ నా మ స న వ త్స ర వై శా ఖ మా న శు ధ ద్వి తి య ౨.

నంచిక ౨౮

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నం జిల్లా అనకాపల్లి లోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాన్సిట్ కంపెనీవారిచే ఈ 1916 నం. మే 1 వ తేదీన బయటకు విక్రయించిన వాటిని నమోదు చేయించి చట్టం యొక్క ప్రకారము పాకెట్లను అనకాపల్లి మాడుగుల గ్రామమున వోడవరము వద్ద గ్రామముల మార్గముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకల సౌకర్యమును ఈ బండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల వోట్లు మాత్రమే అనుమతించబడును.

బండ్ల రాకపోకల కాలముల వివరం.

(1) మాడుగుల నుండి తెల్లవారి ౫.౦౫ న 8.0 కు బయటకు వోడవరము వద్ద వోడవరములమీదుగా అనకాపల్లికి ౫.౦౭ న 4.5 కు చేరును. (2) అనకాపల్లి నుండి తెల్లవారి ౫.౦౫ న 1.5 కు బయటకు వోడవరము వద్ద వోడవరములమీదుగా ౫.౦౭ న 8.0 కు మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగుల నుండి పగలు ౫.౦౧ కు బయటకు వోడవరము వద్ద వోడవరములమీదుగా ౫.౦౩ న 1.5 కు అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లి నుండి రాత్రి ౫.౦౯ న 2.0 కు బయటకు వోడవరము వద్ద వోడవరములమీదుగా రాత్రి ౫.౧౧ న 8.5 కు మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల పట్టి

టిక్కెట్ల విశేషము మొదటి తరగతి రెండవ తరగతి

అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-8
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-8
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:—11 వయస్సుకు లోబడిన పిల్లలకు అర్హత వార్షిక పుష్కరికమును మొదటి తరగతి ప్రయాణికులకు 25 పాసులను రెండవ తరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాసులను వార్షిక మిహాయిరుచును. ఇతర హెచ్చరిక 5 పాసులకు పై 1-కి 1 వై అనగా ఒక దమ్మిడి కంటకు వార్షిక పుష్కరికమును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాన్సిట్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.

ప్రొక్రయిటరు:—వాగులకోడ రాధాకృష్ణ శ్యామరావు.

N. Radhakrishniah,

148-149, Devarajamodali Street, Madras.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల వరకు మాత్రమే

విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంట్సు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రబ్బరు తుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,

అసందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిహరస్వామియారావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన నచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచును.

కలయిక:—ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము,

(27) 145, కాళిదాస, నదిరావు అని వ్రాయును.

304

కాబోల్ పాడరు

వల్లం, చీమల, ఈగల, చిమ్మలకు మున్నగు క్రిమీలు బట్టించు పుడగులను వశంపజేయును. టికెట్ 1-కి రు. 0-6-0.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారబోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి రు. 12

మాతాపితృత్వములకు చీమలను, కడకటిందయిన వల్లంను నోనలను, పుస్తక పేటికలను చివటలనుండి కాపాడును.

సోలువంజెట్టు:—టి. హర అందుకో,

1-11, స్పింగరుస్ట్రీటు, జార్జి టౌన్, మద్రాస్.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(ERGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అధికమధ్యపు రక్తములను జరించువాడ్యములకు కీరీటునువంటి నుండు. తొడపులను, మచ్చలను, గండమాలలను భండ్లను, పాతనోష్ణలను అన్ని విధములను గలను నర్మలోగమలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

కనానాధిపానికరిల్లా గుండు మిచ్చుట నివృత్తిచేయు, సహజమైనను మధ్యకత్తివలె అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. క్రిమీలనువంటి పాదరసదోషములను, చులబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొత్తులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. తరీరాలోగ్యమును ౫౦౦౫ జేయును. 16 లోహాలకు కుండుటకు 4 పోష్యుల బుద్ధిలతో అమృతమును.

ప్రొత్తెట్టు:- పి. డి. సావంత్, గళక. పనసవాడి నం. ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తేలునుండు:—తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోట్లను మొదగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 ల.

అమృతాంజనము డిసో, 6 వ నెంబరు, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు.

సంస్కృత జ్ఞానతస్కరులు.

[అజ్ఞానపు లక్ష్మీనరసింహముగారు-బారిష్టరు]

జగదాధారమున సంస్కృతభాష మిక్కిలి పురాతనమైనది. ఆభాషయందలి ముఖ్యము లెన్నియో యిరవవలెననునది సంగతిపొంది ఇది విద్యులన్నిటికి నెలయును, ఇది యనన్యమైన మరెవ్వరమున కాటకము. ఇదియే యసంఖ్యాకములైన దుష్టుల వైద్యులకు తెలుపు. ఇదియే లెక్కలేని ప్రకృతికాశ్రయము దినికి కట్టు. ఇదియే మానవాభివృద్ధి జ్ఞానమునాయమాలము. అట్టి దీని ద్వారాని జ్ఞానభాషయాలమున వాని గ్రహించుట చేతి పాపులమున పోవడవి పొడయందలి సామర్థ్యమునకు కట్టి యెత్తించుటయే! కవిరామజ మాత్రముల వీడి మానవత్వములగు ముత్తముల గొనుట కాదా! నీది రా మాకాలాక్షుల యన జ్ఞానముల నా! మన చేత మన్నది గావించి తదితరములకు జ్ఞానమునియు. సంస్కృతభాష యొకటి. ఇందుండియే సరవారిమహిమ జ్ఞానవారణ మొనరుచున్నది యెట్టి గిడు సట్టి జ్ఞానమునకు ముఖ్యభాష నేల వీడదను? ఈ భాషనుండి వెక్కిరిండు నీతిగ్రహణమునీవర నిరూపించుటకు పాఠశాలలోని వలయునంత ప్రాసెన.

పాఠశాలకు హిందూజన్మసంగ్రహణమేకాక గ్రంథ చాక్షుణమున జేసిరి. భాషాశక్తికి తోడ్పడుటాత్రము లేజాలియెద్ద లభించిన సయ్యాభిరుచులవారేమని పూర్వము యభిప్రాయము కాని యిది యభ్యుక్తు. ఇక్కడనున సంస్కృత ప్రాకృతాదివిద్యల సభ్యునించినదాని పూర్వముల యనభిప్రాయముల రద్దునీయును అరబ్బులు పారశీకులు మొదలగునాన హిందూపురాణాధారల సంగ్రహించుటే కాక హిందూజీవితముల మాన జోరార్థమున యుచునకు వేర్వేరి వారి వారి యచ్చాన పారశాఖ ప్రాసెరని నిర్ధారణ చేయుచున్నాడు.

ఇతర శతాబ్దములకు పూర్వమునలి పురాతనకావ్యాని చాక్షుణము లేటలెల్లముగ యా నవకాగరిక శతాబ్దమున ప్రాయమున్నాడు. అట్టి పారశీక భాషలలో ప్రాయమున పురాతన గాధలందలి యాచారములనున హిందూగ్రంథ చాక్షుణము కనుగొనవచ్చు. అట్టికథలు హిందూజీవితమున వానికంటే పేరుగన్న పంచకలములలోని వని సిద్ధాంతింపచున్నాడు. ఇంకను మిగుల ప్రసిద్ధి జేచిన కాశీరత్నము ప్రహర్షణ ప్రాప్తములచే లిఖించబడిన కథానాట్యగ్రంథముండి గ్రహించినటుల విశేషముగా తెలియుచున్నది.

కల్లన ప్రాచీనములయొక్క ప్రాతలలోను కొందరు ప్రముఖులందరి కాని హిందూవాత పాత్రములతో పోల్చదగిన దొందు లభింపలేదు. పాఠశాలకుం దభిమానముగలి వారికి చాక్షుణములోనినానానానా యాత్రింక లిఖించువాని కంగిక రించుచున్నాడు. పాఠశాలకు భరతిభండమునుండి జ్ఞానాంబో నిధియైన యొకగ్రంథము సంగ్రహించిరి. ఇది కరటక దనసకుల గూర్చి లిఖించబడినది. దీనినే యరబ్బులు పారిభాషలోనికి 'కాలిలకమ్మ' యని భాషాంతరికరించిరి. దీనినే వాచాక్షుణ్యుడగు ఓల్ పే యనువాడు కథలుగా వ్రాసెను పుత్రికధమున నిర్వహణ సంస్కృతమున వ్రాయబడినది. దానిజాతి కల్లపులు పారిభాషలో వ్రాసినది. తరువాత యరబ్బుభాషలో కి తర్జుమా చేయబడినది. అటుతరువాత పారిశీకభాషలో వ్రాయబడినది. ఈ భాషాంతరికరణములు వ్రాయబడిన వత్సరములు పాశ్చాత్యులకు అంగీకృత పూర్వమున కర్తవ్యములందలి, మునుపటిను పారిశీకభాషలగున్న వ్రాయబడినాడు; గనుక యానాధ తెలుల పారిశీకమునకు గొంపొడినవో చర్చింపవలయు.

ఏవన శతాబ్దమున భృగూజ్ఞాన వాసికెక్కిన నూన రాక్షసు చక్రికి పాఠశాలకు భరతిభండములలో రాజ్య మేలుమండె సింహాభివృద్ధినివాసియగు నొకజన్మగట్టుచే వ్రాయబడిన యా లిఖితముయొక్క ప్రభావతీవిని దాని సంగ్రహణోపాయముల ముత్తముల కే జ్ఞానభాషాజ్ఞయైన బాహ్యము యనువాని పంపెను ఆపాత్ర మేరజానోతర వ్రాయబడినదో యారాజు తే మేమును దాని సంగ్రహించు రను భయమున సత్వంతరగా గూతకలో రిజీంప బడుచుండ నుచున్నాడు కట్టు సాధ్యమునకు! కాబట్టి యిదియొక పాత్రాపాఠశాలకుం బగు నూన.

బాహ్యము మాత్రము భరతిభండముగాక లిఖిరి తన రాజాజ్ఞ నిర్వహించుటకు కృతాహుడై తానువాని యిది తధము నిర్వహించుటో నుండెను. అపారమయిన భవముతో

హిందూజీవితమునకు బయలుదేరెను. ఆకాలమున భరతిభండము విజ్ఞానాంబోనిధియై పేరుబొందెను. బాహ్యము తాదలదిన ప్రదేశమునకు చేరగానే తన మనోజ్ఞానాభివృద్ధికి తానీదేశము వచ్చునని తెలియబడినది. విజ్ఞాననిధియైన యొకవిధాన త్రముని వాతదాశ్రియించి యాతని నెయ్యిమెట్టలకును పంపించెను. అయ్యది లభించి వెంటనే తనవీక్షణ్యతతో చెప్పి వాత కడెను.

నీ పాఠశాలమునకు తరువాత బాహ్యము వాధానానుభవ నితో నొకనా డిట్లు సంగ్రహించెను.

బాహ్యము— మిత్రమా! మిగిలే నొక రహస్యము చెప్పదలచి యున్నాను. సర్వజ్ఞానములకు మిగులేనే కార్యార్థమును చనుదెంచినది తెలియదా? జ్ఞానమునొక సంజ్ఞ యే సర్వమునువిడిచిపెంచును.

వాతదా మాత్రాలో చవాతకడకు వ్రాసినాడు— నీవు చెప్పబోవునది నీసంజ్ఞానాభ్యుదయము నాకు గోచరంబయ్యెను. నీవు మాజ్ఞానకర్తార్యము యిచ్చటి కనుగొందెనని తిని దీనితో పారశీక జ్ఞానమును కావించుటయే నీ యూహ్యము. నీనడవడి మోసభూతము. నీవువాసియు పాత్రాజ్ఞుని హితుడవై యుండ నీయభిలాష పాత్రాజ్ఞుగా నొక్కరు దాని బహిర్గతమున చేతు వాసులకముకాదు మానవులకానభ్యుదయకు సప్తగుణముల నీయించుచువి. వాతాజ్ఞిమైతి నిర్మలమునది కాకపోయినను నీయించువాడు మంచియభిప్రాయమును రించుటచే నెన్నివిధముల వచ్చినను నీకు నాపటమైనల్లి నీ కార్యము సఫలం బగునట్లు మాచెడ.

ఎట్టకేల కానిపుడప్రకృత్యములకు నిలయుచు నాగ్రంథముదెచ్చి దానిమాది వేటికప్రతి లిఖించిరి. నూన రాక్షసు తాను పంపిన కార్యసాఫల్యము నుండెనని బాహ్యము కొంత నిరీక్షించుచుండెను. బాహ్యము రాజునుండిరములలోని కతి గౌరవముతో గొంపొబడినది. రాజుచేవాదరింపబడినది. విద్యజ్ఞులసభనుండ నందు బాహ్యము యానూయతి నామూలగ్రముగా జతుగ నెన్నిధిగన్న పేద చందమున నా సభ యంతయు నానంద పాగరంబున నోలబడినది.

అంత వారాజు వాతనికి వలయు పనదనం బరమగోరి తన కోకాగారమునన్న భవములో వలయునంత గొనిపొమ్మని యుజ్జ యిచ్చెను. ఈ వెజ్జుకు భవాగ్రంథము కాదు గనుక రాజుతో నీ విధముగా జవాబుసంగెను "రాజా! నేను వజ్రాది యేరాక్షులతో గాని నువ్వ చుయంబకు నగలకొలుకు గాని యిన్ని యియ్యంబు గురునలేదు. తయ యుగివాహున్న నిర్వహణ యే! ఈ గ్రంథమును దీని భాషాంతరికరించునభ్యుక్తు నన్ను గూర్చి వ్రాయవలయునని నా కోరిక. నాపేరు రాజోపు కాలమున తెలియుటకు మిక్కిలి చెన్నుగతి జగంబున వ్యాపింపజేయవలయునని నా యాశ." ఇది విని యచ్చటకున్న వారందరు సంతసింది యాతని హృదయ నిర్మలత్వము నెంతయేని కొనియాడిరి. ఆ చక్రవర్తియు నటు లానరించుట కాజ్ఞ యిచ్చెను.

ఈ కథ అబుర్ ఫసర్ యొక్క భాషాంతరికరణమున గానించుచున్నది.

బాహ్యము యొక వెజ్జువని యిదివరకే వ్రాసినది. అతడు మండు లాసగి కోగమును వృద్ధిసేసి యపారముగా భవము గొనుజ్జి యత్యాసగలవానితో చేరెను. అదియును గాక యువభవముతో వైద్యుడందె భ్రమింతురేమా! చతురతలారా! అటుల తలచిన మహాపాపము పాలగుచును, బూటకపు వైద్యులతో నెప్పబడి యాత దాక్షిణ్య సంపన్నుడు. భూసుఖముల నేటిదుష్టలలెం పడెదావులకలె దలంచి కోయవాడు. దురూహులై లేనాడు. నిర్మలమైన బాట నడచువాడు. వేయే! అతడు పూర్వకాలమునది ఋషులతో నొకందని చెప్పి నర్తుండు.

బాహ్యము తన యభిప్రాయముల నీతెలుస చెప్పి యున్నాడు. "సృష్టికర్తయొక్క గుణ నిరూపణము, భవిష్యత్ కాలసిద్ధి నిర్ధారణముచేయుట యందుకె సంతయాస్పదమైన ప్రసంగము. ప్రతిమనుషుడు తనయభిప్రాయముననే మిమ్మి తన మతమునే వృద్ధి చేసి యితర మతవాత వార్ష మె యెత్తించుచు. నీను సత్యమైన మతజ్ఞానమును లయ్యుచు, వైజ్ఞాన మారు బయ్యుచు ఆత్మను గొనించువారము. నామనో వాంఛలగతి యరములకై యెన్నియో యక్కట్ల పాలై తిరి. సమస్త మతములందలి విజ్ఞానములతో వారివారి సమ్యక్తము ఉనికిపట్టుకై వ్రసింగించితి కాని వారము వారివన్యకము నిర్ధారణనీయుచును. ఎటులైనను నాయనమును బోగొట్టలేర.

"తుదకు నామనోచింతకు మండు గానక సర్వమతములను వారి వారి యభిప్రాయములని తలంపితి. జ్ఞానముచే

విప్లవోనబడిన దాని నే సంగీకరింపజాలను. నేను వారి ననుసరించిన తనవాతకరంబున సర్వ మున్నమైన పదము నలన మోస పోయిన వోనునంటివాడ ననుచును. అకభయింపెను.— ఒకనొక జేతంబున నుచేరి డంబరకు నొకవ్రాసినాడు మండె. ఒకనాటి నిర్వహణమున నొక వోరుడు వాని భవమున పారింపదలచి వారియింటి నడికప్పుచే కెక్కెను. అజిత్తుల మారియును వ్రాసినాడుకు వానివన్యకమున తనయర్థాంగిరిలేని యామతో యానంగతి యెల్ల పడెంచెను.

"నేను నిద్రించుచున్నటుల నటించెను. నీవునన్ను మేలొల్పి నీను భవముగూర్చి విధికునే చెప్పనన్ను నన్ను నిర్బంధింపుము." అని భర్తభాష్యతో చెప్పెను. వారిభార్య భర్తచెప్పినటుల లాసరించెను. "ఇట్టిప్రశ్నల సన్నగునటము. నేను నిజముచెప్పినయెడలైన విందుకు గొడవకు చెల్లెలుగలవు. నేను నీకుచెప్పజాలను" అని భర్త నామెను గడించెను. ఇట్లు వ్యతిరేకముగా జవాబుసగినను వాని నామె వాధించుచుండె, భర్త విసిగి వేసా "నేను నీకు చెప్పిన సత్యములను లక్షణమునకు వ్యతిరేకముగా నొసరించువాడగుచును. స్త్రీలనోట రహస్యములు దాగవని ముక్తు భర్తగాని కావనిచ్చెను, నెదని దాటిక వృద్ధిని దాటుకు. నేటిప్పుడు" అనిన. అంత నామె. "నేనెంతెను నీయర్థాంగిరికానా?" అని పుత్రికృత్త మొకగ "మే! తొందరపడు! నీవు నాను పాత్రాజ్ఞుని హితుడవు కనుక నీకుచెప్పెద నీవువినబోవునది యొక చెప్పరలచు నుమా!" అన విని యామె వేయి ప్రాణముల జేసెను. భర్త తం గో మ భరిత చేత నుక్కుండై తాను చేసినదంతయు నామెతో చెప్పి గొడగెను. "నా భాగ్యముంతయు దోపిడి యని గ్రహించుచును. ఒక మంత్రశక్తివలన నేనియ్యది పొందగల్గితి. తెన్నులరాత్రికుండు పోలికలు అయెనుపర్యాములని చంద్రుని చలంకిరణముల స్ఫురింపవలెను. తనవాత నాయుంటి మొగడుకండి యటులే యొనరింపవలయును అంత గృహములోనికి దుమునవలెను. తిరిగి దానిని జరిపించినదితోని కస్తువులన్నియు మనకడకు వచ్చును. వానిలో కలుయునదిగొని యా మంత్రశక్తిలనే తిరిగి వెలుపడవలెను. ఇతరుల కటులొనరించిన నాకు కన్పించును. దీనినెన్నో తోడను చెప్పరలచు." అని గడించెను. వోరు డీప్రసంగము నూచుటట్లుగ విని యానందభరితుడై యటులే యొనరించెను. ఇంటిమీదకుండి క్రిందకునుమికి గదిలో నడెను. ఆ ప్రావ్యాణుకు వానిని కరపూతంబులచే తునునదము చూచునటు లానరించెను.

"నేను నాయూహలతోటి నీని యా జన్మము చాలదని యూహించి నాయంతిమునలై జేడియుంటి." ఇటుల బాహ్యయే తలచువాడు.

ఇంత పురాతనమైన హిందూకాశ్రమముం దెన్నియో యుండ వానినన్నిటి కృతీకరించి సంస్కృతమున మృతభాష యను పేర బొందుట లాసన్ను మోర మగిరిత్తులకార్యమే! సర్వలయముల నీ భాషయు దెన్నియో విలువలేరి రక్షణములన్నివి. పురంపమునన్నిటికి మూలాధారం బనంబగు నీ భాషను లెక్కగొనక పోవుమోర విజిడితము! ఇంద్రాజిలాలు పాశ్చాత్యులు కొన్నితత్వములను పూర్వమే కనుగొనిరి. కాని యిట్టిని వేసవేలు మనపూర్వము వ్రాసినది. వారిసేల యుపయోగించరాదు! అన్నితలకులకంటే పురాతనమైన నీయతము నేల వృద్ధిసేసెదను? స్వనతాభిలాషులారా! మీరెంత మతాభివృద్ధికి కష్టించుచున్నా! మీరైకమత్యముగలి భవమున లెక్కగొనక యెటుల మతాభివృద్ధికి బలుబాముల బడుచున్నా! మీరు మతాభిలాష తెన్నతో నిడినకే కా! ఇకమీరు కూతులు. మీ పూర్వము మాపును!!! మతము విభిన్నమేను మామలాలోపింతును!!! దీనికై వచ్చు నాటకముల తొలగింతును!!! ఆలస్యముచేతును!!!

మద్రాసు కార్పొరేషన్ నోటిసు

స్వేచ్ఛలేవన్ను డిపార్టుమెంటు 1904-వ సంవత్సరము మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపలు ఆక్టు 240 (3) ప్రకారము వైక్రాఫ్టునోడ్డునకును మాన్సు-విధికిని, మధ్యనున్న వీరరాఘవ మొదలివిధి ఈ నెల నాలుగవ తేదీ బుధవారము లగాయతు అనగా నేటినుండి మరల నుత్తరువు చేయువరకును తిరువళిక్కినే మురికికాలువలు బాగుచేయుటకునై ప్రస్తుతము మూయబడును. ఆమార్గమున బండ్లు మొదలగువాని రాకపోక లాపబడును.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు } డి.సి. మోలానీ, ప్రిన్సిపెంట్లు
స్వేచ్ఛలేవన్ను } మద్రాసు కార్పొరేషన్.
డిపార్టుమెంటు } 8-1-16.

మదరాసు వ్యవసాయ కళాశాల.

పట్టముల నొసంగుట.

కో.యంబుత్తూరు, మే 2.- మదరాసు వ్యవసాయ కళాశాల పరీక్షలలో కృతార్థులైన విద్యార్థులకు పట్టములను సామర్థ్యపత్రములను ఇచ్చునని ప్రత్యేక కళాశాలాధికారులచేత విడుదలయిన యాదేశములను సాయంత్రము 4 గంటల కొకసంఖ్య జరగెను. కళాశాల విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను వ్యవసాయ కళాశాల యుద్ధాగ్రుహ ను న వచ్చి యుండిరి. వ్యవసాయ కళాశాలాధికారి డి.టి.చాడ్విక్, వి.సి.ఎన్. గారు ఆగ్రాస సాధికత్వము నిమిషించి. సభాసభ్యులు, కళాశాల పరిధానోపాధ్యాయులు ఆర్. సి.ఎల్. వుడ్ గారు హాజరయినట్లు ప్రకటించిరి:

కళాశాలా చరిత్రను దీక్షితులకు విశేషించి. ఇందు మూడు సంవత్సరముల చరిత్రను పద్ధతి నేటితో ముగియుచున్నది. ఆ పద్ధతివారము కృతార్థులైన కట్టడపటి విద్యార్థులకు నేడు పట్టపత్రములను సాయంత్రము 4 గంటల కొకసంఖ్య జరగెను. కృతార్థులైన మొట్టమొదటి విద్యార్థులు కూడ నేడే సామర్థ్య పత్రములను బహుకరింపబడుచున్నాడు. ఈ లఘు శిక్ష రెండు సంవత్సరముల చరిత్రను సంతృప్తిపరుస్తుంది. కృతార్థులైన మొట్టమొదటి విద్యార్థులు ఆంధ్రము 1 1/2 సంవత్సరముల చదివి పట్ట పత్రము పొందుదురు. ఇకమీదట ఈ పట్ట పత్రము ప్రతి సంవత్సరము డిసెంబరు మాసములో జరగుచుండును. ఈ రెండు పరీక్షలు ఈ కళాశాల యొక్క మేలికాలములను జరిగివి; ఇంక నెట్లు జరగెను. ఈ మాసములన కళాశాల మిక్కిలి యెక్కువ నష్టములకు గురి కావచ్చును. ఇట్లు డిసెంబరుమొదలు 100 మంది విద్యార్థులు నివసించుచున్నాడు ఇదికల కెప్పుడు నితరులది లేదు. పీకెట్ బ్రాత్యేకముగా మరెయొక కట్టడము కట్టవలసి వచ్చింది. ఒక విద్యార్థి భవనమును సురక్షితముగా కట్టలేనది పరిశీలనా దించగా, ఆంధ్రము ప్రస్తుత 2,000 ల విద్యార్థులకు గృహములను నిర్మించుటకు ఈవిషయము యెంతయు కృతజ్ఞులము. ఈ కట్టడపుట పరిశీలనాధ్యక్షులచేత చాలవలసి విద్యార్థుల లక్షల నే నిర్మించి ఇంక బడును. ఆంధ్రములను ఈ 2,000 లో ఆములాగ్రము కూలిపోవడంతోచే కట్టింపునకు సాధ్యమగునంతకుండు నెక్కువ పెద్దకట్టడము, నిర్మించు కాగలము.

ఇంక నీ పరీక్షలను గురించి విచారించు పరిశీలనా విచారకములు; కెందులపరీక్షలలో పరీక్షించిన విద్యార్థుల సంఖ్య యధికము. పట్టపత్రము కట్టిన 18 మంది విద్యార్థులలో 6 గురు పరీక్షించి; యోగ్యులగుట పరీక్షకు కట్టిన 87 మంది విద్యార్థులలో 27 గురు మాత్రమే కృతార్థులైరి. పరీక్షలలో తప్పిపోయిన విద్యార్థుల యెడ విశేషమైన సామర్థ్యములను; కృతార్థులు కాకపోవుటలను వారికి విశేషమైన వివక్షములు లేని గురువు మాకు ముఖ్యమైనవి. కాని, నిధి యంతరికములను; కృతార్థులైన విద్యార్థుల సంఖ్యను పెంచును నిమిత్తము పరిశీలనామండలము తగ్గించబడుచున్నందున గర్హము. పరిశీలనము తగ్గించు నెడల, భూమిలను ప్రకృతియను కృతార్థులైన విద్యార్థుల కళాశాలను జరగును. వారు సంపాదించు కొన్న బహుమానములకు పదింపు లెక్కిపోవును; కృతార్థులైన విద్యార్థుల కార్యనిర్వహణమునై. వాధారపడియుండునది గావున, కళాశాల గౌరవము కూడ తగ్గిపోవును; ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను అభివృద్ధి కై సాధ్యమైనంతవరకు పాటుపడుటకల యావశ్యకతకూడ తగ్గిపోవును.

లఘుశిక్ష పరీక్షలలో నుత్తములుగా కృతార్థులైన విద్యార్థులకు నిమిత్తము మరెయొక 'క్లాగ్ ప్రజ' బహుమాన మొసలుట బడింది. పేగులన కళాశాలసభ్యులకుండును. అది కారణముగా ఈ సంవత్సరము కళాశాల నాటకముగా మూయవలసివచ్చినది.

ప్రధానోపాధ్యాయుని యువవ్యాసము ముగించుగానే అగ్రాససాధికత ఛాడ్విక్ గారు కృతార్థులైన యా క్రింది విద్యార్థులకు పట్టముల నొసంగిరి:— 1 కే. ఆదివారాయణరావు, 2 ఎమ్. ఏ. బాలకృష్ణయ్య, 3 జి. దొరసామయ్యంగారు, 4 ఏ. గోపాలకృష్ణయ్య, 5 ఏ. గోపాలనాయుడు, 6 కే.

జేకెచ్, 7 ఇ. కృష్ణమూర్తియ్య, 8 వరహిహాసా, 9 వి. రామనాథన్, 10 కే. ఎస్. శంకరన్ పిల్ల, 11 సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, 12 శివశిరావు.

రాబర్ట్ ట్యున్ బహుమానము సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారికిని, కీన్ ఆండు క్లాగ్ ప్రజ బహుమానము వి. రామనాథన్ కును ఇయ్యబడినవి.

లఘు శిక్షావిద్యార్థి నిమిత్తము కృతార్థుగా నేర్పలు పబడిన క్లాగ్ ప్రజ అధికబహుమానము కే. వి. చక్రపాణిమారారున కియ్యబడినది.

అనంతర కృతార్థులైన లఘు శిక్షాపరీక్షలో కృతార్థులైన 27 మంది విద్యార్థులకు సామర్థ్యపత్రముల నొసంగిరి. ఈవిద్యార్థులనుండియే పట్టపత్రములకు విద్యార్థులెన్నికొనబడుదురు.

బహుమానములను కందినెట్లయితేతమింక ఆగ్రాస సాధికత యంగ్లీషవ్యాసముతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

చతుర్థ ఆంధ్రమహాజన సభ

ఆహ్వానసంఘ సభాసభ్యులు

కాకినాడనుండి ఆంధ్రకళా కార్యదర్శి బుచ్చి నాంబూరి పంతులుగారు తన తేదీని ముప్పై పట్టు వారములనుండి 8,9,10వ తేదీలను మా పట్టణము గౌరవనీయులగు రావు బహదూరు మోచ్చె రామచంద్రారావు పంతులుగారి ఆగ్రాససాధిక పత్రములక్రింద జరుగబోవు ఆంధ్ర మహాజనసభ మిక్కిలి జయంత్యదముగ జరుగ బడుటకు గాను ఆహ్వానసంఘమువారు తగినయేర్పాటుల నన్నియు బాహుళ్యముగ జరుపుచున్నాడు.

అలహాబాద్ లో పోయిన సారి జరిగిన దేశీయమహాజన సభకు నిర్మించబడిన సభామంటమును బోలిన పెద్దసభామంటమును నొకదానిని గోదావరిజిల్లా సభాస్థానములలో ఆహ్వానసభావర్తీ కట్టించి నామము 14 అనునది పొడవుగల్గిన నున్న కేబుల్ గూడిన యొక కారములలో 400 మందికి తక్కువకాకుండా శ్రీలంక ప్రగల్భభూమియను ఆగ్రాససాధికతయను కూర్చుంటున్న పిల్లలట్టి సభామంటములకు వచ్చి మిగిలి యున్నట్టి ఉన్నతస్థానములను 24 గుమ్మములతోను నల రామ సభామంటము మిక్కిలి శోభిమంతముగా నిర్మించబడినది. నుమారు 4000 మంది నుమారుగా కూర్చుంటున్న పిల్లలను.

కాలేజిలోను నైదా పంకటచలతల పురమందిరములలోను అన్ని వాని సమాజములందులను నుండి) కృగదవారి సభియంతోను మిక్కిలి కళాశాల మేడలోను పట్టణవారి మేడలోను వెనకభాగములకుండినట్లు సమాజములకు బహు విన్నటు చేయబడినవి.

కాలేజి వస్త్రములకు వేయబడిన పెద్దపరిమాణ భోజనపు లేర్పాటులు చేయబడుచున్నది.

ఇకర గ్రామములనుండి వచ్చిన వారి కందరములను బహుభోజనము సహాయముల 5 రికములు 7 వ తేదీ నెడదముల మొదలు 11-వ తేదీ కాలివరకు చేయబడును.

ఇకర గ్రామములనుండి వచ్చు సహజముల క్షేమమును కనగొనను, వచ్చినవారికి బహుళ కొరతలను సాహాయము జాగ్రత్తపరచును నందుటకు 7వతేదీ ఉదయము మొదలు 11వ తేదీరాత్రి వరకు పరిశీలనముల విచ్చి క సేవాసంఘము 250 మందితో లేర్పాటు చేయబడినది.

పరిశీలన సంవత్సరములకు ఈ సంవత్సరము సభకు యెక్కువమంది మహాజనులు రానున్నట్లు కనబడుచున్నది. ఆంధ్రులలో ప్రముఖులందరను వచ్చుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశాభివృద్ధికి ఆధారములగు విద్య క్షేమముల శ్రమల మొదలగు ముఖ్యవిషయములను గురించి ప్రవీణులగు ప్రసిద్ధికెక్కిన 10,12 గురు ఆంధ్ర సోదరులు ప్రత్యేక వ్యాసముల జదివెదను.

వ్యవసాయ సంబంధమైన విషయముల గూర్చి మాటి క్కులాందగు ఉపవ్యాసములు పరిశీలన, సామంత్యము ప్రముఖులచే నీయబడును.

కాబట్టి ఆంధ్ర సోదరులందరును సభకు తప్పక వచ్చుచేసి తగు మోచ్చుకతో సభ నలంకరింతుటకు ప్రార్థనము.

ప్రతినిధుల మహా సభ.

ప్రతినిధుల మహా సభ.

తెజవాడనుండి ఆంధ్రులకి పంకటచలతల పంతులుగారిట్లు 8 వ తేదీ వారములను:— ఈ సంవత్సరము ఈసభ నెల్లూరు పురమున మేసెల 12,18 తేదీలనుండి "ఆంధ్రప్రతికాధిపు" లను కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆగ్రాససాధికత్వము క్రింద జరుగును. ఈసంవత్సరము ఈసభకు పరిధులంపు గ్రంథాలములు లన్నిటికి, రాజమహేంద్రపురముననున్న సాశ్వత్యసాధుగారు తమచే "మానవసేవా" పత్రికయందు ప్రకటింపబడి విక్రయించుచున్న గ్రంథముల వన్నిటిని (అనుమాన ఎవమిది మామములు విలంబగలిగినను ప్రసిద్ధగ్రంథములై యున్నవి) ఉచితముగానిచ్చెదమని వాగ్దాతము చేసియున్నాడు. రావు గ్రంథాలములు వన్నియు ఈతరువాతను లోగట్లుగాను నుండెదరుగాక.

ఆంధ్రమహా మహాజనసభ.

ఆంధ్రమహా మహాజనసభ కార్యదర్శి బుచ్చి నాంబూరిగారు— ఇదివరలో పరిచయమైన ప్రజలకు ఈ ఆంధ్ర మహాజనసభ కాకినాడలో 8, 9, 10, తేదీలను జరుగు నాంధ్ర మహాజనసభలో పాటు జరుపుటకు నిశ్చయమైంది. కాబట్టి శ్రీవిద్యాభిమానులనులగు మా నెచ్చెలు లందరు నీసభకు విచ్చేసియు, పరిశీలన రాండనంపియు, శ్రీవిద్యాస్వాతంత్ర్యముల వికలించు విషయములను వివరించుచు, మానవత్వమును మనకు తోడ్పడి సభకు జయప్రదము గానింపజేయుచున్నాము. సోదరమణులందరు కృతార్థులైన సమాజభవములందే బస లేర్పాటు గానించి భోజనము సదుపాయములను చేయబడును. సమాజభవములకు సమావేశములకు (వెం) వ్రేవ బడినటుకు సమావేశము గా నుండును. చచ్చేవారు ముందుగా తెలిపి యెడల వారి వ్రేవనకునే యెయ్యాలని తోడ్పెట్టుటకు తమ సమావేశము గానింపబడును. ఆచుట విక్రయము గాను సభాభివృద్ధిని కనొందెదను.

భోజనసానుగ్రీ ధరలు.

కలకత్తాలో విచ్చి మాసాంతముల భోజన సానుగ్రీ ధర ముప్పై మాసాంతములందుకంటే నూటికి మూడు పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను. ఇందు మాంధ్రమై 1914 వ సంవత్సరపు జూలై మాసమునందుకంటే నూటికి తొమ్మిదిపాళ్లు ఎక్కువయ్యెననియు ప్రకటించబడినది. మొత్తముగా భోజనముల వెల యుద్ధారంభమునందుకంటే ఇప్పుడు నూటికి 8 పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను. గోధుమరకు ధర యుద్ధారంభమునందుకంటే యిప్పుడు నూటికి 16 పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను. ఎక్కువధర నూటికి 19 పాళ్లును రెండు రకముల చక్కెర ధర నూటికి 68 పాళ్లు, లెక్కములు ఉప్పుధర నూటికి 88 పాళ్లు, తేయానధర నూటికి పందొండు పాళ్లు, మాంసము ధర నూటికి ఆర పాళ్లు, పొయ్యెనధర నూటికి 12 పాళ్లు, మింగడ ధర 78 పాళ్లు, ఎక్కువయ్యెను. కాని యుద్ధారంభమునందుకంటే బంగారములవెల నూటికి 48 పాళ్లు, ప్రద్రవెల 22 పాళ్లు, అరనూనెవెల 26 పాళ్లు, చేపలవెల 15 పాళ్లు ను తగ్గినది.

ప్రపంచమునందలి యితర ముఖ్యదేశములలో ధరల మును కలకత్తానుండి ధరలము ఈక్రింది విధముగా కృత్యా సము కనబడుచున్నది. 1915 వ సంవత్సరము డిసెంబరు మాస మున వియన్నా నగరమునందు భోజనసానుల ధరలు నూటికి 188 పాళ్లువయ్యెను. 1916 వ సంవత్సరము జనవరి మాసమునందు బెర్లినునగర భోజనసానుల వెల నూటికి 88 పాళ్లు, ఆంగ్లదేశములందు 48 పాళ్లు, కోపెన్ హేగను నందు 88 పాళ్లు, ఆస్ట్రేలియామందు 29 పాళ్లు, కెండా యందు 12 పాళ్లు, కలకత్తామందు (ఏమిల మాసాంతమున) 1 పాళ్లు ఎక్కువగా నుండెనని తేలికది. ఏథెన్సునందు (యూనైటెడ్ స్టేట్సువారి ప్రకటన ప్రకారము) 1915 వ సంవత్సరపు జనవరినాటి వెలలకంటే 1916 వ సంవత్సరపు జనవరినాటి వెలలు నూటికి 46 పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను. రమ్యయందు 1913 వ సంవత్సరపు డిసెంబరునాటి ఉప్పుధరలకంటే 1915 వ సంవత్సరపు డిసెంబరునాటి ఉప్పుధరలు నూటికి 148 పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను. మాంసము ధర 87 పాళ్లు ఎక్కువయ్యెను.

విషయానుక్రమణిక.

సంస్కృతజ్ఞానోత్సవము	2
మద్యానిక వివరణలు కళాశాల, ఆంధ్రప్రదేశ్	3
ప్రభుత్వ వ్యాసము	
ఆంధ్రోద్యమ సాధనము	4
ప్రాంతీయ వ్యాసము	5
విశాఖ నామోదించుట	
విశాఖ తంత్రీ వ్యాసము	6
దేశీయతంత్రీ వ్యాసము	7-8
ఇంగ్లీషు తంత్రీ వ్యాసము	9-10-11-12

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 4-వ తేది

గురువారము.

ఆంధ్రోద్యమ సాధనము.

మేమిటీవల ప్రవృత్తిచేసిన వ్యాసకరంకరయందు ఆంధ్రోద్యమమును పెక్కు దృష్టిపథంబులనుండి వివరించితిమి. కార్యసాధకులు బహులు చేరుట యవసరమై యున్నదని సూచించితిమి. ఉత్సాహాన్నిత భావోద్వేగముచే కార్యపథము చక్కగా చూపట్టిననుటను తెలియజేసితిమి. ఇర్థసహాయంబును కార్యదీక్షాబద్ధుల వెంటనే నడచిరాగలదని వాక్రుచ్చితిమి. అందుకు మన యత్నకుల కార్యదీక్షయే సాధనము కావలసియున్నది. సామాన్య బ్రాహ్మణుడు చాణక్యుడు చంద్రగుప్త సామ్రాజ్యమును స్థిరపరచె. విరక్తుడును యోగియు నగు రామదాసు మహారాష్ట్రపతాక సంస్థాపనాచార్యుండయ్యె. సర్వమును త్యజించిన సన్యాసి విద్యారణ్యుడు నిజయనగర సామ్రాజ్యంబుకొనించె. తుదకు సర్వసాధారణయోధుండు యుండిన హైదరాళి రాజ్యోర్ధ్వతయై రాజనీతిధురంధరుండయ్యె. కావున మానవుడు స్వసాక్షిమును కరిత్యజించి దీక్షాబద్ధుండయి ఆదర్శంబునకై తన సర్వస్వము నొప్పటయై ప్రథమ కర్తవ్యము. ఇది తరువాతికార్యంబుల స్థలను చక్కబెట్ట సహర్థంబు. ఇట్టి సమర్థులు యాంధ్రదేశమున లేకపోలేదు. కాని నేటిదిన మింకను నిది లేగిన యంత ప్రముఖముగా కానరాలేదు. నాడు స్వదేశీ వ్రత సమయమున చూపట్టిన యంతటి కార్యోత్సాహతేజం బయినను నేటి కింకను పునఃప్రకాశితము కాలేదు. ఏమూల జూచినను నుపన్యాసములు, ఏవంక జూచినను స్వదేశీ విక్రయస్థానములు, ఏచిక్కి జూచినను స్వదేశీ కార్యనిర్వహణవిధులు, ఏవైపు తీరిగినను స్వదేశీ నిర్మాణముల క్రిశంసలు నై చెలంగిన యామహాముహూర్తము నూతన పరిస్థితులలో నూతన వికాసముతో నాటి లోపములనుండి విముక్తమై నూతన బలంబుతో మరల మూర్తీభవంపవలసి యున్నది. నాటిదినంబుకంటె నేటిదినము ఎక్కువ విజ్ఞాన సంపత్తుతో ఎక్కువ పరిపాలకుల సానుభూతితో ఎక్కువ నాయకుల సహకారముతో పని జరుగుటకు వీలున్నది. ఓ యాంధ్ర యువకులారా! ఓ యాంధ్రమాతృసుపుత్రులారా! నాటి స్వదేశీవ్రతము వేరు, నేటి ఆంధ్రోద్యమము వేరు కాదు. కేంద్రీకృతమైన

స్వదేశీ వ్రతమే ఆంధ్రోద్యమము. హైందవ జాత్యభివృద్ధికి క్రథమసాహసమే ఆంధ్రోద్యమము. ఆంధ్రులవిద్యను పెంపొందించుట, ఆంధ్రుల వాఙ్మయమును పెంపొందించుట, ఆంధ్రుల సిరిసంపదలను పెంపొందించుట, ఆంధ్రుల యైక్యమును పెంపొందించుట, ఆంధ్రభాషామతల్లి నాధారము చేసికొని ఈముప్పది యొకకోటి ప్రజలలో రెండుకోట్ల ప్రజ నెల్లభంగుల నుద్ధరించుట ఆంధ్రోద్యమపు మూలద్దేశము. ఇట్టిమూలద్దేశ మా రాధనియము కాక మరియెద్ది యారాధనయంబు కాగలదు. నాడు నిర్గుణబ్రహ్మ నుపాసించినరీతిని స్వదేశీయను భావమాత్రముచే కార్యదీక్షా సంకల్పితమగు నుత్సాహసముద్రమున తేలియాడినమనము నేడు ఆ నిర్గుణబ్రహ్మమే ఆంధ్రోద్యమ రూపము దాల్చి సగుణబ్రహ్మమై మనయెదుట ప్రత్యక్షమైనదని ఎరుంగవలసి యున్నాము. నిర్గుణబ్రహ్మాపాసని కరమానందదాయకం బగు నేమో కాని లయ్యది సామాన్యజీవులకు సాధ్యంబు గాదు. మన గురూత్తములు సగుణ బ్రహ్మాపాసనా మూలకంబుగ నిర్గుణబ్రహ్మను చేరవలసిన దని యందువలననే నియమించినారు. ఇం దోగ్గింతం బగుట రెంటికిని వైరుధ్యము లేదని నిర్ణయించినారు. ఈ తత్త్వము జాతి సమస్యయందును సమాన మూల్యము కలదియై యున్నది. కావున నొక్క పర్యాయము

కంఠేమాతరం, నుజలాం, నుఫలాం, మలయజీకలాం సప్తకాండలాం, కంఠేమాతరం.

శుభ్రోత్సాన్ని ఫలకీయమిసిం ఫుల్ల కనుమిత ద్విపదకళాభిసం.

నుహసిసిం, నుమధుభాషిసిం, నుభదాం, వరదాం కంఠేమాతరం.

అను మాతృగీతమును కంఠమెత్తిపాడి ఆభారతమాతృమూర్తిం దలంచుకొనినప్పుడు కంటికి పొడగట్టు గంగా యమునా తరంగిణులవలె ఈ యాంధ్ర మాతృమూర్తిం దలంచుకొనినప్పుడెక్కువ మచ్చికతో ప్రత్యక్షంబగు కృష్ణా, గోదావరి, తుంగభద్రల సన్నిధానం బొక్కతృటికాలము కల్పించుకొని మనము తీక్షణకార్యదీక్షను గైకొని నిర్వహింపవలసి యున్నాము. పల్లె కొక ప్రతిష్ఠాపన—గ్రంథాలయమో, పంచాయతీయో, సహకారసంఘమో—ఏర్పడువరకు పల్లె కొకవిద్యాలయము నిజమగువరకు, పల్లె కొకరూపాయియైనను సంవత్సర సంవత్సరమును ఆంధ్రనిధికి చెల్లువరకు మేము విరతినందువారము కామని ఆంధ్రోత్సకులు ప్రతిన సంగీకరింపవలసి యున్నారు. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు మండలమున కొక్కరు ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని రహకరమి పాతికమంది సమకూరిన మనభాగ్యోదయం బయినదని సంతసింప వచ్చును. అక్షణము ఈ ఆంధ్ర సహసభా కాల గర్భమున నిమిడియున్న దేమో చూడవలసి యున్నాము.

వ్యవసాయవిద్య - మైసూరు సంస్థానము.

II

మైసూరులో వ్యవసాయవిద్యను నూతనపథంబున నడిపింపవలయునను నభిప్రాయము నేడు పుట్టి నది కాదు. పాశ్చాత్యవిద్యాపద్ధతుల ననుసరించి మన దేశముననుబునాదినుండి సంస్కరించుకొనివచ్చి నంగాని యభివృద్ధి సాధ్యము గాదనిచి సంస్థానాధీశ్వరులు గ్రహించినపుటినుండియు సీ నూతనమార్గపు

బీజములందే గిట్టితములై యుండినవి. ఇటీవల మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఉపాధ్యాయవృత్తి నభిలషించి బోధనాభ్యసనాలయములలో చదువుకొను వారెల్లరకును వ్యవసాయశాఖ యుపదేశింప నేర్పరచి యున్నారు. ఇంత దనుకను సీ భవిష్య దుపాధ్యాయులు మైసూరులో విద్య కరచు చుండిరి. అచ్చటనే ఇతర విషయములలో గూడ వ్యవసాయ శాస్త్రము, కశుచికిత్స నేర్పబడుచుండినవి. బోధదేశభాషా మూలకముగా జరుగుచుండినది. కాని మైసూరులో ప్రత్యేకము వ్యవసాయ విద్యాలయము లేదు. లేనందున పై రెండు విషయముల బోధకును అవకాశములు తక్కువ యై యుండినవి. ఇప్పుడు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు కల లోపములను తీర్చి వ్యవసాయ విద్య ఉపాధ్యాయులకు దృఢతరముగా నేర్పి గ్రామసీమలయందలి ప్రథమ విద్యాలయములలో వ్యవసాయమును ముఖ్యపాఠ మొనర్ప సమకట్టినారు. అందుచేత నికముందు ఉపాధ్యాయులను సిద్ధము చేయుట యందు బెంగళూరు హెచ్చు ప్రాముఖ్యమును వహింపగలదు. ప్రతిసంవత్సరమును పది మొదలు ఇరువదిగురు ఉపాధ్యాయుల వరకును బెంగళూరులోని వ్యవసాయ ప్రయోగక్షేత్రమునకు పంపబడుదురు. అచ్చట రెండు రీతుల విద్యాదాన మొనర్పబడును. ఇతర విషయములు నేర్చుకొనవలసినవారికి పై తరగతులలో వ్యవసాయ భాగము నేర్పబడును. ఇతర విషయములను తరగతులలో చదివి పూర్తిచేసినవానికి ప్రత్యేకము వ్యవసాయ శాఖ నేర్పుట కు మాత్రము పసలేదు కల్పింపబడును. రెండవ విధమగు బోధనలో వ్యవసాయమునందలి కార్యభాగము హెచ్చుగా గమనింపబడును. ఈబోధ నొనర్చువారు వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన సూపరువైజులుగా నుండుట: ఈరీతిగా నుపాధ్యాయులను ముందు నకు సిద్ధముచేయుటకు మార్గములను నిర్ణయించి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయవిద్యను ప్రథమపాఠశాలలలో వెంటనే ప్రవేశ పెట్టు నాలోచన లొనఁచుచున్నార. దీనిని సాధించుటకునై వ్యవసాయశాఖవారి యొక్క యు విద్యాశాఖవారి యొక్కయు సహచర్య మవసరమని విధించినారు. ప్రస్తుతము బోధనాభ్యసనమునందు వ్యవసాయ విద్యను నేర్పిన ఏ ఇరువదిగురు ఉపాధ్యాయులతోనో పని ప్రారంభింప నిర్ణయించినారు. విద్యా శాఖాధికారి జిల్లాల డిప్టీకమిషనరులను వ్యవసాయ శాఖాధికారిని సంక్రమించుకొని తగిన తావులను పనునైదిరువదింటిని నిర్ణయించును. ఆతావులందలి విద్యాలయములలో వ్యవసాయశాఖ యు పాఠముగా నేర్పబడును. ఇందుకుగాను ప్రత్యేక వ్యయములకై ప్రభుత్వమువారు విద్యాలయమునకు రు 150-200 ల వరకును మంజూరుచేసి యున్నారు. ప్రతి విద్యాలయమునకును ప్రయోగములకుగాను క్షేత్రమును సంపాదించి యిత్తుకంగీకరించినారు. వ్యవసాయ శాఖాధికారులు ఈ విద్యాలయములను అవ్వడక్కుడు పరీక్షించి సం తృప్తికరమగు నభివృద్ధి కన్పించుచున్నదని తెలియజేయునడల విద్యాలయముల యుపాధ్యాయులకు రు 20 లు మొదలు రు 50 ల వరకును సంగవత్సర భృతి ఇచ్చు నేర్పరచినారు. ఈరీతిగా మైసూరులో దేశభాషలయందే వ్యవసాయదారుల బాలరకు వ్యవసాయమును గురించిన శాస్త్ర జ్ఞానమును వర్తమాంకులకు రెండవదిగ ఉద్గుహలతో నూరి పోయటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ ఆరంభము ఆ సంస్థానములోని అన్ని ఆరంభముల వలెనే నిర్బంధ విద్యాపద్ధతి యారంభము వలెనే బహు జాగ్ర

త్రతో చేయబడు చున్నది. అన్ని ఆంధ్రముల వలనే యీ ఆంధ్రమును విజయవంత మగు ననుటకును సందేహములేదు. ఆంధ్రమే యని, నేర్పు విద్య ఏదో సామాన్య మొనర్చునట్లును కానరా లేదు. డాక్టరు కోలుమనుగారు ఆభ్యసనీయ విషయములను చక్కగా నాలోచించి నిర్ణయించి యున్నారు. వారు చేసిన జాబితా నొక్క వర్గాయము చూచినయెడల ప్రాథమిక వ్యవసాయ విద్య యైనను కొద్ది పాటి వ్యర్థవిజ్ఞానము కాదనుట స్పష్టపడగలదు. ఈజాబితాలో మూడు ముఖ్య విభాగము లున్నవి. మొదటిది సస్యసృష్టికి సంబంధించినది. సస్యములు పుట్టుక యెట్టిది, ఎట్లువి సంతతిని పోచుచున్నవి, వాని ఆహారమెట్టిది, అవి వృద్ధియగు రీతి ఏది. వాని కేయోరస్థితులు సహకారులు, శీతోష్ణస్థితు లేవియేవి కావలయును, భూసార మనగా నేమి, అది ఎట్లు సస్యములకు సంబంధించి యున్నది, సస్యము లెన్ని తెరంగులు, స్థానిక సస్యములలో క్రముఖము లేయ్యో, వాటిజీవితచక్ర మెట్టిది, స్థానిక ఫలవృక్షములలో ముఖ్యతము లెవ్వి వాని జీవితచక్ర మెట్టిది మన్నగు సమస్యలన్నియు నీ విభాగమున వివరింపబడును. రెండవ విభాగము రైతుకు ప్రాణకదంబగు పశుసంరక్షకు సంబంధించినది. మాంసపునకు సేవ యొనగ్గు జుతువర్గ మెట్టిది, అందులో స్థానిక జాతులేవి, వీనిజీవితచక్రమెట్టిది, వీని యాహారమేమి, వీరికి నీ రెతయెట్టిది కావలెను, ఆరోగ్యస్థితి ఎట్లు సమకూరును, మున్నగు సమస్యలీ విభాగమునకు విషయములు. మూడవ విభాగము క్షీరాలయ-సంబంధి. క్షీరములకై యొదవు పశువులకు చెందిన సూక్ష్మతరజీవచక్ర, పాలు—వాని యందలి కదార్థ నిర్మాకణము, వాని గుణములు, వాని యుపయోగములు—వానిని వేర్వేరు పదార్థములుగా మార్పుకల్గతులు ఇవి యెల్లయు నీ విభాగమున సభ్య సేయములు. ఇన్ని విభాగములతో ఇంతటి విషయమును నేర్ప దలచెట్టిదెవ్వరికి? మూడవ స్టాండర్డు అనగా తెనుగు, కన్నడము మూడవతరగతి వరీక్షలో తేనె చిన్నవానికి. అది శాస్త్రము, ఇది శాస్త్రము, అందుకు ఇంటిరీడియేటులు పనికిరారు, ఇందుకు బి. ఏ. లు పనికిరారు అను మనవిద్యానుశాసనల యభిప్రాయములను దిగ్గ్రుంగుట కలవాటు పడినవానికి మైసూరు ప్రభుత్వము వారు పట్టణదారి నట్టి మాన్యపుదారిగా మాత్రము దోచకపోదు. వాని ఆవ్యవసాయదారుని కుమారునకు ఆతని సహజవర్ణితులలో ఆతనికి పుట్టిన నాటంగోల కంటియెదుట కానవచ్చు సంగతులను ఆతని పరిసరములలోను ఇంటిలోను వాడుక యందును మాతృభాషలో బోధించినయెడల పై అభ్యాసక్రమము ఏమాత్రమును బరువుకాదనుట సూక్ష్మపరిశీలన చేయుగలవారికి అర్థము కాకబోదు. అట్టివారు మైసూరు ప్రభుత్వమువారి దూరదృష్టిని ఘగ్గరింపక యుండనోపదు. అచిరకాలమున నీ సభినద్రయోగము మైసూరుసంస్థానమున ఫలవంతమై ఇతరప్రాంతములకు వ్యవసాయ విద్యావిషయమున మైసూరు నిదర్శనం బగునుగాక యని నమ్ముచున్నాము. పెన్సిలెన్సుకు బోధయి ఏర్పాటుగు ననియు విశ్వసించుచున్నాము.

కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల.
కడదిన 2వ తేదీని కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలలో పట్ట పరీక్షానోత్సవము జరిగెను. అప్పుడు ఆ కళాశాలాధ్యక్షుడు చెప్పిన మాటలనుబట్టి ఈ సంవత్సరము కళాశాలలో 100గురు విద్యార్థులు విద్యార్థిని తెలియవచ్చుట సంతృప్తికరము. విద్యార్థుల పఠశాలయమున విద్యార్థులే యెక్కువ భాగము నిర్మించుకొనెదట! ఇది యచ్చటి శిక్షణాపద్ధతిని కొంత తేట

పరచుచున్నది. స్వకాయ కష్ట గౌరవము నింత స్పష్టముగా కరువునుండలకు ఆ కళాశాలాధ్యక్షులు సంప్రదించును. వరీక్ష ఫలముల విషయమునకు కళాశాలాధ్యక్షులు గవర్నంట్ దగిన వాక్యములచే పట్టెరి. పట్టముల వరీక్షకు 18గురు వాజరయ అందులో వాదకుల రెప్పిపోయిరి. యోగ్యతాపరీక్ష వరీక్షలో 87డిగిల పాసుగు రెప్పిపోయిరి. ఇట్లు రెప్పిపోవుట నివరీతము కళాశాలాధ్యక్షుడు మిక్కిలి పరావహించువాడు. నూటికి డెబ్బదిమంది పరీక్షలలో పోగివైచుచు అదియే యుత్తమ విద్యకు నుత్తమ లక్షణమును. మా విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక రివీన్యూను నెక్కి ఉద్ధుగాని సర్వకాలమున బహిష్కరింతురేమో చూడవలసి యున్నాము.

జపాను అగ్గిపుల్లు.
కడదిన సంవత్సరములో అగ్గిపుల్లు పెట్టెలు మన జేతమునకు జపానునుండి కోటి రూపాయలకు పైబడి దిగుతులై యున్నది. దిగుతులయైన మొత్తములో నిది నూటియొకటి ఎనిమిది మూడువంతు లగుచున్నది. అనగా హైందవ భూమియొక్క నిష్పన్నపెట్టెల వ్యాపార మంతటిని జపాను నేటికి కొంచెమించుమించు ఏకచ్ఛత్రాధికత్యముగా నాక్రమించినది. ఈ జేతమున నీ పుక్కిత విజయవంతము కావచ్చుననునాశ అచ్చు పుట్టికిని జపాను ఈ రీతిగా భృజం బెత్తగల్గుట నేవిధపు సంకేతమున నిర్విణ్ణులమై మనము చూచుచుండలమునో చదువలే యూహించుకొనగలకు

అయిర్లాండు తిరుగుబాటు
అయిర్లాండు తిరుగుబాటు కొంచెమెక్కువ బలమైనదియే యుటకు నేటి వార్తలవలన తెలియుచున్నది. పోరాటములో విరుగుట పై వ్యాధిగ్రాహులు ప్రాణము లర్పించినారు. ఇరువదియొక్కరు పై వ్యాధిగ్రాహుల గాయపడినారు. ఒక్కయధికారి సంగతి తెలియలేదు. తిరుగుబాటువారికి ఖయీదీ యునునాడేమో చెప్పరాదు. అంగ్లాధికారులు పట్టుకొనిన తిరుగుబాటు ఖయీదీలు నేయించుకలరు. తిరుగుబాటింధులుగా కొంతదాహముగా నున్నను తిరుగుబాటు నాయకులు చేజిక్కి కొంతి భూభాగా నా పాపిరనుగుచుండుట సంశ్యపి కరము.

స్థానిక వార్తలు

సుబ్రహ్మణ్య జ్ఞాపకసభి:—ఎమ్. సి. జి. చాత్రయ్య శెట్టియార్ అధ్యక్షుగాను ఈరధిగోజుకు రూ 250 ల విరాళము కొనిరి.

పేక్సియరు క్లబ్బు:— ఎల్లండికివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు వై క్లబ్బువారు పేక్సియరు వార్షికోత్సవమున పచ్చప్పు కళాశాల హాలులో జరిగెదను. జి. హెచ్. కజియ్యగారు “క్రమాభివృద్ధియు నాటకము” అను అంశమును గూర్చి ఉత్సాహించెదరు.

తపాలా పుక్కిలనలు:— కొలూబో పట్టణమునుండి రచ్చుచున్న “జిడ్డా” మెయిలు స్టీమరున కందలేముటకు మారిటియనువకు బోవలయు తపాలాను జవరణ పోష్టాఫీసువద్ద ఆదివారము సాయంకాలము 4-45 గంటలకు కట్టిక యిబడును.

పురపాలకులు:— నిన్నటి సాయంకాలమున వ్యాయమార్తము కె శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు పురుగును రెడరెండు పట్టండ్రెగారు కొడేక్క గామునకు, సందనూడి జమీందారుగారు నివాసమునకును, రావుపాపేమిటి జి. వెంకటగూడయ్యగారు, కొడేక్క గామునకు బయలుదేరిరి.

బహుమానము:— పాడుపడి యున్న బావిలో కవచండ్ల వత్సయ్యసాయిబు, అశావరదంపిల్ల అను ఇద్దరు పోలీసుజనములు ఒక శ్రీనివాసముల గాపాడినందులకు తిరునల్వేలి కలెక్టరు ఎఫ్. ఆర్. హేమింగ్వే బి సి. ఎస్. గారు గౌరవరూపమున బహుమానించిరి.

ఆత్మహత్య:— మే 3వ తేదీ ఉదయము బార్టిటో నూనాని అంగలయ్యగోతల పద్దతున్న చెన్నపులో 28 ఏండ్ల ప్రాయముగల యొక యువకుని కళేబరము తేలియుండెను. పోలీసునారాజులము మనిగంపూర్తి అలీకి తీసికొనిపోయిరి. సాయంకాలమువరకు ఆకం మిస్టర్ డ్రెడ్డియు తెలియలేదు

ఇ. జి. కాన్వాయి:—ఇ. జి. కాన్వాయి, అను యూరోపియనుడు మదరాసు దినపత్రికలకు కొన్ని వ్యాసముల వ్రాయుచుండెడివాడు. ఆరేడియసున తన కీయూరనేది యు జీవనోపాధి లేదనియు, బాంబాయి వచ్చి నాపునకు పంపి నేయవలసినదనియు ఫీఫు పెన్సిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరగా వారు వానిసంగతి విచారింపి పోలీసువారితో నతని బాంబాయి పంపివేసెను.

అఖిల భారతవర్షీయ సప్తమాయుర్వేద సమ్మేళనము, చెన్నపురి:—చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలా విద్యార్థి పల్లాడి రామమూర్తిగారు గడదిన దినపత్రికలలో వైద్యగ్రంథవాఙ్మయమునుగూర్చి అంధ్రభాషా నుత్తమ వ్యాసమున రచించినందులకు అంధ్రభాషా పరివర్తనావ మచ్చి వారికి రూ 50 ల విజ్ఞానగల బంగారుతరకమున బహూకరించిరి.

రంగూను మెయిలు స్టీమరు:— రంగూనునకు పోవలయు మెయిలు స్టీమరు చెన్న పట్టణమునుండి రెవేదీ కు కృవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరుచున్నది. బర్మాకు పోవలయు రిజిస్టరుకాని తపాలాను ఆదినము 3-30 గంటలవరకును, రిజిస్టరు కావలయు తపాలాను 3గంటల వరకును, పోస్టాఫీసుపులను 1-30 గంటలవరకును జవరణ పోష్టాఫీసువద్ద పోష్టచేయవచ్చును.

ట్రాముబండిలోని జగత్ము — ఏప్రిలు 24 వ తేదీని డాక్టరు రాబర్టునకు ఆకలితకు ఎక్కువకుండి రాను పురమునకుబోవు ట్రాముబండిలో భయానకముచేయుచు ఆ బండిలోని యిద్దర మారివార్షియో నీవపు మాటలాడు కొనుటకాచి వారిని బండిలోనుండి పైకి తోలగొల్పుచు కండ్లకుతో చెప్పెను. కండ్లకురామాట వివరమునుటకాచి యితడు చేతిబెత్తముతో వారిని కొట్టెను. ఒకపోలీసు కనిపియు వాని నివారింప బయిత్తుంపగా నత డాపొలీసువాని సయితము కొట్టెను. కేసు యీ నెల 11-వ తేదీని విచారింపబడును.

హిందూనారి లక్ష్మీవిలాస సభ:— ఈ సభ వారి ఉత్తమకాళి (ప్రిన్సి కేతుబాసు, తక్కిన రెండు కాళిలును బార్టిటోను పరకునాకములందును ఉప్పుని సభాధిపురాలు ఎమ్. లక్ష్మీ ఆయ్యగారు గా శ్రీరామకవిమండపమున నామా యణము నంతయును 23 కాలక్షేపములలో ఉగించెను. అందు (ప్రిన్సి కేతుబాసు 10 యాదు బార్టిటోనులో పదియును పరకునాకములో 8 యును జరుగబడినది. మార్చి 20 వ తేదీ నా డాంధ్రమైన ఈసారికథా కాంక్షేపములు నిన్నటితో సమాప్తికొందినది. ఈమె తెలుగు భాషయందును దగ్గిరదభాషయందును బాగుగా నుపన్యసించగలద.

న్యాయసాన వార్తలు.
ఎక్కువ పోలీసుకోర్టు.
సి. బి. ఎస్. పిల్లేగారు.
మే-4-1916.

కుప్పస్వామి వాయుడు:— తంజావూరు జిల్లాకోర్టు గుమాస్తా శ్రీనివాసాచారీయారు అను నొకడు క్రిందటివారము మదరాసునకు వచ్చెను. క్రిందటి నెల 25 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గంటల కక్కు ఎక్కువ రెయిల్వే స్టేషనువద్ద వై నాపేటకొక పిక్కపుటు పుచ్చుకొని ప్లాటుఫారముమీదికి బోవుచుండునపుడు కుప్పస్వామి అను నొకడు వానివద్దకుండి రూ 6-0-0 ల తప్పురించెను. ఇదివర కీ కుప్పస్వామి యిట్టి దొంగతనము లావరవ్యాపములు చేసియుండెను. వానికొక సంవత్సరము కఠింశిక్ష విధింపబడినది. శిక్షాసంకరము పోలీసు వారి యధికారములో మూడు సంవత్సరములు ఉండవలెను.

ఇన్స్పెక్షన్:—ఇన్స్పెక్షన్లు అందు గుచ్చు చేర నొక కంపెనీ సాపించితిరి ఇన్స్పెక్షన్లు అను నొకడు అడ్డపకు కంపెనీ వారివద్ద రూ 1640 ల నపహరించినందులకు పిల్లే గారు వారికి రూ 1000 ల జరిమానా యిచ్చు, మూడుమాసములు కఠింశిక్ష యిచ్చు విధించిరి.

జి. ఎమ్. కోటయ్య:—ఆర్మీయము నీధిలో నొక వ్యక్తుడుగానున్న జి. ఎమ్. కోటయ్య అనునతడు వెంకటరాయు కంపెనీ పోలీస్ట్రేటరు, కారదప్ప మొదటియారుగారి యెడలెర ప్లాకరభాషము జూపించుటకు పిల్లే గారు రూ. 10 ల జరిమానా విధించిరి.

కంకల్తా మే 4:—(రే శుక్ర) వారము కాల్గి గోవరతు
లోని సుమం కార్యమిట్లో నొక బుద్ధిగాలు జరిగినది. అతని
గోవరతుగా వాడై ఏప్రేటు అక్కినుప నువ్వినాడునున్నది.
కాని జమీందారుల కేసును బంధిపోటు జరుగుచున్నది

COONOR, May 4.
Professor J. H. Moulton, of the Manchester University, last evening addressed a large and appreciative audience in the Stanes School hall on the historical authenticity of the Gospels. The Rev. Father Gulliford M. A., of the Wesleyan Mission, Mysore presided.

THE GREAT WAR.

Surrender of Kut: Mr. Asquith's Observations.

Recruiting Situation: Government's New Measures.

PREMIER'S SPIRITED REPLY TO CRITICISMS.

DEATH-KNELL OF IRISH RISING SOUNDED.

THE LATE VON DER GOLTZ: SHOT BY TURKISH OFFICER.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE IRISH RISING.

Wholesale Surrenders.

Death-Knell Sounded.

LONDON, May 3.—(4.55 A. M.)

A Dublin communique sounds the death-knell of the Irish rising. Particularly significant is the passage reporting wholesale surrenders in central Dublin, which was the centre of the whole movement. Holders of these positions, in consequence of looting, were furnished with supplies for months. Priests and police are doing the utmost to disseminate the knowledge of these surrenders, which will have a most salutary effect when it is known that the rebel citadel is tottering. The rebels continue wantonly to burn property in Sackville Street but the fire brigade has now been able to resume work. Those arrested include the notorious agitator Countess Markiewicz. The rebel commander at Enniscorthy has left for Dublin under escort to convince himself of the surrenders on the spot. In the meantime a truce exists. Another deputation from Ashbourne has also left for Dublin. Reports that all is quiet have been received from other possible storm-centres, including New Ross, Wicklow, and Bagnalstown. The rebels in Galway are reported to be disbanding, and a few arrests have been made.

All Dublin Commanders Surrender.

2.50 P. M.

It is officially announced that all the Dublin rebel commanders have surrendered.

A Most Dramatic Scene.

5.20 P. M.

The scene of surrender of the rebel commanders was most dramatic. The rebels waved a white flag and the troops ceased all firing. The rebel leaders, under a flag of truce, approached the officers and soldiers in Sackville Street and an armistice was arranged. Thereafter the rebel President Pearce, signed an unconditional surrender. Copies of the surrender have been posted throughout Ireland.

Prisoners Sent to England.

9.55, P. M.

An official statement says that all rebels in the city of Dublin have surrendered and the city is reported quite safe. Rebels in the country districts are surrendering to mobile columns. There were a thousand prisoners in Ducha yesterday, of whom 489 were sent to England last night.

Surrenders in the Provinces.

After a parley the rebels at Enniscorthy this morning agreed to surrender unconditionally. Last night they offered to surrender the leaders and arms provided the rank and file were allowed to return to their homes, but they were informed that they must surrender unconditionally. A later report says they are now surrendering on these terms. Wicklow, Arklow, Dunlavin, Bagnalstown, Wexford, and New Ross and counties Cork, Clare, Limerick, and Kerry are generally quiet. It was expected that arms would be handed in the city of Cork to-day. A column of soldiers and constabulary captured seven prisoners in the neighbourhood of Ferns. The whole of Ulster is reported quiet.

Message from Australia.

Commonwealth's Regret and Confidence.

MELBOURNE.—The Commonwealth Government has cabled to Mr. Bonar Law expressing its deep regret at the revolt in Ireland, and its confidence that the great bulk of the Irish people will disavow and deplore the rising.

Dublin Fanatics Denounced by Irish in Australia.

Representative Irishmen, Catholic Bishops and all people of Irish birth denounce and repudiate the criminality of the Dublin fanatics.

Mr. Birrell to Resign.

LONDON, May 3.

The "Daily Telegraph" says that the resignation of Mr. Birrell is regarded as inevitable, but that Lord Wimborne, Lord Lieutenant of Ireland, will remain.

The Fall of Kut.

Mr. Asquith's Observations.

LONDON, May 3.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith referring to the surrender of Kut said people were naturally impatient for a decisive victory and they were sore and depressed at the deplorable though militarily insignificant incident of the surrender of the heroic Garrison. That had been the case in every great war in which we had been engaged. There had been the same accusations of indecision, procrastination, half heartedness and delay and the same cry for a saviour or a combination of saviours. At one moment the country was told that the Cabinet overruled their naval and military experts at another they were told, as he believed, they would be told when the papers

were published regarding Mesopotamia that the Cabinet had been too subservient to their military advisers. When the great offensive comes, said Mr. Asquith, we shall be lectured by the same people upon the folly of it all. His answer was that if there had been mistakes and blunders the contribution of Britain and the Empire was steadily growing. The naval and military situation of the Allies had never been so good as to-day. If the Government had not the confidence of the country let it find another body of men. The Country would find none more zealous more loyal or more assiduous in the discharge of their task. Only a sense of duty and love of country constrained Ministers to continue upon the Treasury Bench. They would be unable to carry out the heaviest burden ever laid upon British statesmen unless they felt that they had not only the sympathy but the trust of their countrymen.

Sir E. Carson's Bitter Criticism.

Sir Edward Carson following Mr. Asquith bitterly criticised the Government. He was glad however that there was a man at the head of affairs at the War Office, who had done more in two months than had been done in the whole time before. (Cheers).

Sir John Simon.

Sir John Simon contended that no case had been made out for extending compulsion. An animated debate followed, service members appealing for all possible recruits. Prominent liberals urged that more vigour and energy should be applied.

THE SURRENDER OF KUT.

Australian Sympathy.

Message to the King from the Governor-General.

LONDON, May 3.

Sir Ronald Munro Ferguson, Governor-General of Australia, has cabled to King George, on behalf of Australia, expressing profound sympathy with the gallant garrison of Kut, adding that its fate will only strengthen Australia's determination to hasten the overthrow of our enemies.

KING GEORGE'S TELEGRAM.

To Tigris Commander.

All Humanly Possible Done.

LONDON, May 3.

King George has telegraphed to the Officer Commanding Tigris Corps:—

"Although your brave troops have not had the satisfaction of relieving their comrades in Kut they have under the able leadership of yourself and your subordinate commanders fought with great gallantry and determination under most trying conditions. The achievement of relief was denied you by floods and bad weather not by the enemy whom you have resolutely pressed back. I have watched your efforts with admiration and am satisfied that you have done all that was humanly possible and will continue to do so in future encounters with the enemy."

KUT.

French Press Comment.

LONDON, May 3.

The keynote of comment on the surrender of Kut is struck by the Paris newspaper "Le Temps," which says:—"Great Britain accepts the check as an unfortunate event, which had become almost inevitable, but which, after all, was considered as a colonial enterprise, having only a remote connection with the real struggle on the other fronts. The magnificent resistance of Kut adds a glorious page to the military history of the Indian Army and makes still more cruel the fate of troops which passed during two months through all the anguish of expecting deliverance. Our allies have proved once more that trials only strengthen their resolution."

The Dublin coup, the execution of which was hastened by the Kaiser to impress Washington and London, has only resulted in spurring the British to yet greater efforts, and the loss of Kut will only increase their determination to assure victory by new sacrifices wherever British honour is concerned."

The Recruiting Problem GOVERNMENT'S NEW MEASURES.

The Premier's Speech.

LONDON, May 3.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith announced that the Government would to-morrow introduce a measure dealing with the whole recruiting problem.

Explaining the Government's position with regard to recruiting, Mr. Asquith emphasised that it desired to secure general consent, in which matter it attached great importance to organised labour. He affirmed that the naval and military effort of the Empire exceeded five million men and eightythree army divisions, of which twelve were from the Dominions. This had involved prodigious effort both

here and throughout the Empire. Mr. Asquith reviewed the history of recruiting, pointing out the Cabinet's exhaustive inquiry with the object of co-ordinating military, financial and industrial efforts, our two outstanding necessities being the maintenance of sea supremacy and the financing of the Allies. Then the Government made a further review of the recruiting position, which resulted in the Government's recent proposals. It was now a question as to method, and he was glad that the speeches of Labour members encouraged the belief that there was a general desire to settle the whole question once for all instead of piecemeal. He hoped that would be effected by to-morrow's bill. Mr. Asquith again emphasised the need for national unity, because dissensions had a damaging effect on the allies and neutrals. He replied to the Government critics by asserting that the Empire's contribution was bigger and better directed than ever before. They did not heed criticisms if they had the confidence of the country. "If not," he said, "let the House censure us."

General and Immediate Compulsion.

The most striking passage in Mr. Asquith's speech occurred when he said that the question of recruiting had been reduced to one of method.

He added:—That has brought us face to face with compulsion, with general and immediate compulsion such as we are going to propose. This has immense advantage of getting rid of piecemeal treatment. (Cheers).

The Premier's speech is regarded as an important, direct challenge to his critics and will probably have vital effect in clearing up the situation. Many members in the Lobby expressed the opinion that it would strengthen the position of the Government.

To-morrow's bill really means General compulsion together with the minor proposals recently withdrawn concerning youths of eighteen and time expired men.

Steamers Sunk.

LONDON, May 3.

The following steamers have been sunk. "Hendon Hall", and "Rochester City" British; "Fridland" Swedish; "Rio Grang, & Franco," Brazilian. The crew of "Hendon Hall" were saved. "Fridland" and "Hendon Hall" were both carrying American Relief cargoes for Belgium totalling thirteen thousand tons of wheat.

Another Steamer Sunk.

LONDON, May 3.

The Steamer "City of Lucknow" has been sunk.

British Coasts Attacked by Hostile Aeroplanes

LONDON, May 3.

It is officially announced that five hostile aeroplanes attacked the northeast coast of England and southeast coast of Scotland on Tuesday night. Their movements are uncertain. A few bombs were dropped in Yorkshire. No details are available as to the casualties and damage.

A New K. C. M. G.

LONDON, May 3.

The London "Gazette" announces that a K. C. M. G. has been bestowed on Surgeon-General Babbie.

The King conferred the Knighthood on Mr. Frank Benson after the Shakespeare Tercentenary Performance at Drury Lane this afternoon.

The "London Gazette" states that the C. M. G. has been conferred on Colonel R. A. Carruthers.

France.

Aeroplanes Brought Down During April.

LONDON, May 3.

During April 76 aeroplanes of which 48 were German including a number of fighters were accounted for on the western front. The British lost only four and brought down eleven German machines.

The British Communique.

LONDON, May 3.

The British communique says:—The German attack east of Ypres last night which followed an hour's bombardment broke down under our fire the enemy not reaching our lines. Another enemy attempt north of Albert was stopped by our fire. There has been some artillery activity to-day. Two enemy aeroplanes were driven down in fights in air yesterday and landed in damaged condition behind the German lines.

The French Communique.

LONDON, May 3.

PARIS.—The Communique reports artillery duel west of the Meuse between Avocourt and Mort Homme and bombardment east of the Meuse somewhat intense between Thiaumont and Bamloup. Our batteries dispersed enemy detachments north of Ghauffour wood and northwest of Paux Pond. A German aeroplane was felled by a French pilot after lively fight north of Douaumont.

Continued French Success. Another Enemy Position Taken.

LONDON, May 3.

PARIS.—The French have been very successful on the Somme and in Champagne and Argonne in repulsing minor attacks. A communique says:—Artillery activity continues around Morthomme. The French at dusk made a brilliant attack south-east of Douaumont and captured an enemy position five-hundred metres long, and made numerous prisoners. Fresh information regarding the French success at Morthomme on April 30th shows that we gained a thousand metres of German trenches for a depth of six hundred metres. There has been some hurricane artillery firing in Woever.

Holland.

LONDON, May 3.

AMSTERDAM.—The "Handelsblad" states that Germany has agreed to give a Hambark-America liner to replace the "Tubantia."

TELEGRAMS.

LONDON, May 3.
THE HAGUE.—It is officially announced that conveying of Dutch Merchantmen has ceased.

Italy.

The Italian Bulletin.

LONDON, May 3.
ROME.—The Communiqué says:—Italian Alpinists in Adamello zone on April 29th after crossing rugged Chila ravine assaulted a precipitous ridge between Fargorita and Colcavento and after two days desperate fighting on the glacier stormed four mountain positions, the heights of which averaged ten thousand feet taking many prisoners and booty.

Turkey.

VON DER GOLTZ'S DEATH.

Shot by Turkish Officer.
Split Among Young Turks.

LONDON, May 3.
BUKHAREST.—General Von der Goltz was shot by an Anatolian officer named Ali Abdullah. Great discontent exists on the part of the Turks against the Germans, and a serious split has occurred among the Young Turks in Constantinople.

Roumania.

Roumanian Flour.

British Syndicate's Important Success.

LONDON, May 3.
A British Syndicate has bought all Roumanian flour available for export. This constitutes a most important success, as the Central Powers are most eager to purchase it, and Turkey is absolutely without flour.

Africa.

Rains Impeding General Smuts's Progress.

LONDON, May 3.
General Smuts reports that the rainy season has now set in with great violence and is delaying operations.

Persia.

To Draft The Persian Budget.

LONDON, May 3.
PETROGRAD.—As a result of pourparlers between Great Britain, Russia and Persia a mixed Financial Commission under the Persian Treasurer General will draft first the real Persian budget.

Spain.

Scarcity of Jute in Spain.

A Way Out of the Difficulty.

LONDON, May 3.
VALENCIA.—The Correspondent of the "Times" draws attention to the scarcity of jute in Spain owing to restrictions on exports from Calcutta and says that Spanish manufacturers will require for the supply of home market during the present year forty thousand tons. Spanish manufacturers are willing to give ample guarantees that the sacks will not go to enemy and also to find shipping. They merely ask that the British policy shall be defied and applied impartially and that the Spanish mills shall not be forced to close for lack of jute. The Correspondent urges that as the jute districts of Spain are very friendly towards the allies we should do what we can to meet their wishes.

Germany.

American Ambassador's Return.

LONDON, May 3.
AMSTERDAM.—A Berlin official message says that Mr. Gerard, American Ambassador, has returned from headquarters where he had an audience of the Kaiser.

Exchange of Prisoners.

LONDON, May 3.
Germany has agreed to the British proposal for transfer to Switzerland of British and German wounded and invalid combatant prisoners on similar lines to the Franco-German agreement.

United States.

Extradition Ordered.

LONDON, May 3.
WASHINGTON.—The Supreme Court has ordered the extradition of Tribitch Lincoln on a charge of forgery.

Weather Report.

SIMLA, May 4.
The storm in the Bay has travelled slowly northwards but apparently has not intensified. Rain has fallen locally in Burma and at a few stations in Northeast Indian Peninsula. Chief amounts are:—One inch at Port Blair and Moulmein and three quarters at Jessore and Nizamabad.

FORECAST:—Increase of rainfall in Burma and round the head of the bay.

The third issue of the "Royal Sussex Herald" journal of the 2nd and 6th Royal Sussex Regiment is quite, if not more, interesting than the previous issues. Private H. J. Edwards, Editor, and his staff deserve every congratulation.

The usual White Lotus day celebrations will be held by various Theosophical Lodges at Bangalore in the premises of the Cantonment Lodge on Monday next and a programme of music and addresses on the work of the Lodges will be gone through.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 3.
The following telegram dated the 2nd instant has been received by H. E. the Viceroy, from the Secretary of State:—

The British report that the Germans, after a heavy bombardment and under cover of gas, made two small attacks on Hulluch on the morning of the 29th, but were driven back. The gas broke back over the enemy trenches and caused the Germans considerable casualties. The Germans on Saturday night liberated gas on a front of 2,000 yards. Infantry attack followed, but was broken by our artillery. Combined with this the enemy, after a heavy bombardment, attempted to bomb and attack near Hollandscheschuur, but were repulsed.

The French report that the Germans, on the evening of the 28th, massed in the communication trenches north of Hill 304 for an attack, but the French attacked them with grenades and prevented an assault. The Germans also, after violent artillery preparations, launched an attack, using flaming liquids, near Thalaumont farm, east of the Meuse, but were repulsed. Another attack between Douaumont and Vaux was also stopped.

The French, on the afternoon of the 29th, captured a German trench north of Morthomme, and on the 30th another trench north of Cumieres. Three German attacks on the Vosges were repulsed.

The Russians report that the Germans assumed the offensive west of Dvinsk, but were repulsed. The Germans, attacking south-west of Lake Narotch, recaptured the trenches they had previously lost. The Russians in the direction of Erzincjan repulsed a Turkish attack, assumed the offensive and drove the enemy westward.

Calcutta.

Theft of Palace Jewels.

COOCH BEHAR, May 3.
The palace jewel theft case, in which the Police have sent up five accused viz (1) Kumar Kanakendra Narain, son of Kumar Gajendra Narain and cousin of the present Maharaja, (2) Dwijendra Lal Sen, son of Babu Jadoo Lal Sen, a local pleader, (3) Aktaruddin Ahmad, officiating Inspector of Police belonging to the Cooch Behar State who is alleged to have recovered the diamond in Calcutta and (4) Bankim Chandra Das Gupta, a student of the 2nd year class, Cooch Behar Victoria College and (5) Jamaluddin Chopdar belonging to the palace, came on for hearing yesterday before Mr. P. N. Chatterjee, who had been specially deputed by the State for the trial of the case. The 3rd and the 4th accused were arrested the day before yesterday. Messrs J. N. Roy and S. C. Sen, standing Counsel of the Cooch Behar State, with the State Pleader, appeared for the prosecution. Messrs. N. C. Sen, S. K. Sen and others represented the accused. The Court held its sitting in the Landsdowne Hall, which was densely crowded. Mr. Roy in opening the case for the prosecution said that the object of thieves, whoever they might be, was to rob the Maharanees. It was a premeditated and deliberate conspiracy of the accused with some others occupying highest station in life. The conspirators having been baffled in their attempt to dispose of the diamond ring, restored it to the Maharaja. Dwijen and Kanak were very close friends and the three letters received by the Maharaja giving a clue to the discovery of the jewellery were in the handwriting of Dwijen and the finger print on the steel box containing the jewels tallied with his finger impression. The counsel then read a number of letters which were found in the possession of the accused to show how Dwijen was moving about from place to place such as Jalpaiguri, Calcutta, Balesore and Diamond Harbour to dispose of the diamond though with the ostensible object of seeking an appointment. Between thirty and forty witnesses will be examined by the prosecution. The case has caused great sensation throughout the State and the present Maharaja and Maharanees are taking a very keen interest in it. The Maharaja has issued an informal order that every facility should be given to the defence Counsel for the proper defence of the accused. Babu Akhil Chandra Palit, late Police Sub-Inspector of the State, has been recalled to look after the case for the prosecution and for the purpose of this case had been made a junior State Pleader by the present Dewan, Mr. N. Sen.

Famine Relief in Bankura.

CALCUTTA, May 4.
The Official report on famine in Bengal for the week ending the 22nd April last shows that in Bankura District the distress is unchanged. Rice is selling at 9½ seers per rupee. The number of persons on relief works was 16,120 and in receipt of gratuitous relief 25,236. The number of persons relieved on private works was 6475. In Tippera the conditions are improving. Persons on test works are 2767 and in receipt of gratuitous relief 6755.

A Dacoity.

CALCUTTA, May 4.
A dacoity was committed on the night of last Friday at Gobardanga in the house of a money lender. The house is within a stone throw of Gobardanga Ward Estate office. The local zemindars did not get timely alarm. They sent guns as soon as information was received, but it was too late the dacoits having by that time decamped with the cash and jewellery worth about Rs. 1500. Some of the inmates of the house were tortured, but there was no loss of life. A police investigation is proceeding. A strong village defence party is necessary to co-operate with the police to prevent any future trouble of this nature and steps are being taken in that direction. The crime appears to have been perpetrated by low class Mahomedans.

Suit by Timber Merchants.
Against Their Manager.

CALCUTTA, May 3.
At the High Court to-day Mr. Justice Fletcher was engaged in hearing a suit brought by Messrs. Bird and Co. against H. R. Wilkinson to recover Rs. 12,900. In 1910 Messrs. Bird and Co. started a timber business. The defendant was the manager of the business, and was to draw Rs. 1,000 a month against prospective profits. He drew various sums of money, but there was no profit that year. In 1911 there was an agreement between the parties by which the defendant was to get Rs. 500 a month as salary and Rs. 500 a month against commission which might be due to him. In the middle of 1912 Messrs. Bird and Co. suddenly discovered that the defendant was under arrest. Subsequently the plaintiffs were informed by the Police that the defendant should not stay in this country, and the next month he had to leave India for England. In London he drew moneys from the plaintiffs' Home office. It was subsequently found that the defendant had overdrawn Rs. 12,900. The defence was that the suit was barred by limitation. The case is proceeding.

Attempt to Cheat.

CALCUTTA, May 3.
Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate, heard to-day a case against Drummer Richard Barret and a Eurasian named Hogan, who are charged with having attempted to cheat Messrs. A. C. Coondoo and Co. of No. 10 Chananoy Choke Street, by offering to purchase a five-chambered Bull-dog revolver on the 12th April. Both the accused pleaded guilty. Captain Wallace Allan of Lincoln's stepped into the witness box and addressing the Magistrate said that Barret had a clean sheet in his regiment. He had been wounded in France while serving his King and country, and it was not likely that he would do anything detrimental to the Empire. The man who is now standing by his side in the dock, said the Captain, used to visit the Barracks where he represented himself to be a detective of the Calcutta Police. In this case Barret had been duped. He hoped that the Magistrate would take these facts into account when orders were passed in the case. Barret in reply to the Magistrate said that he believed Hogan to be a detective and attempted to purchase a revolver for him as he asked him to do so. He (Hogan) informed him that it would be easier for a European to purchase a weapon. The Magistrate will pass orders on Saturday next.

Food Prices in Calcutta.

CALCUTTA, May 3.
The Department of Statistics states that the general level of food prices in Calcutta at the end of April was 3 per cent over that of the corresponding period in the previous month and 9 per cent above that of pre-war period (July 1914). The average price of cereals, including rice shows a rise of 6 per cent as compared with the price before the outbreak of the war, the rise being largely accounted for by an increase in the price of wheat flour which in the Municipal market was still 16 per cent above the pre-war level. The average of 4 kinds of pulses shows a rise of 19 per cent, sugars (2 kinds) 68 per cent, salt (Liverpool) 88 per cent, tea 12 per cent, beef 6 per cent, butter and milk 12 per cent each and overland cheese 73 per cent. Potatoes, on the other hand, show a decline of 43 per cent, eggs 22 per cent, mustard oil 26 per cent, and fish 15 per cent. The latest information regarding the retail food prices in Vienna, Berlin, United Kingdom, Copenhagen, Australian Commonwealth and Canada, as compared with the level in Calcutta is as follows compared with the level of prices just previous to the outbreak of war. The rise on the latest dates available was as follows:—The figures for Vienna, Berlin, United Kingdom and Copenhagen are based on Official returns published in the 'Labour Gazette' of the Board of Trade. The figures for Australia and Canada are compiled from the returns received in this department (per cent) Vienna 133 (December 1915), Berlin 88.5 (January 1916), United Kingdom 48 (1st March 1916), Copenhagen 33.4 (February 1916), Australia 29.2 (January 1916) Canada 12 (January 1916), and Calcutta 1 (April 29th 1916). According to United States Counsel-General the prices at Athens on January 15th last were 45 per cent above the same date in 1915. In Russia the rise of prices in December 1915 compared with December 1913 ranged from 143 per cent in the case of salt to 37 per cent in the case of meat.

Sir Rabindranath Leaves for Japan.

CALCUTTA, May 4.
Sir Rabindra Nath Tagore has at last left for Japan. He was expected there about a year ago, but for some reason or other he was then prevented from visiting the land of Chrysanthemums. It is likely that he may proceed to America from Japan.

Bombay.

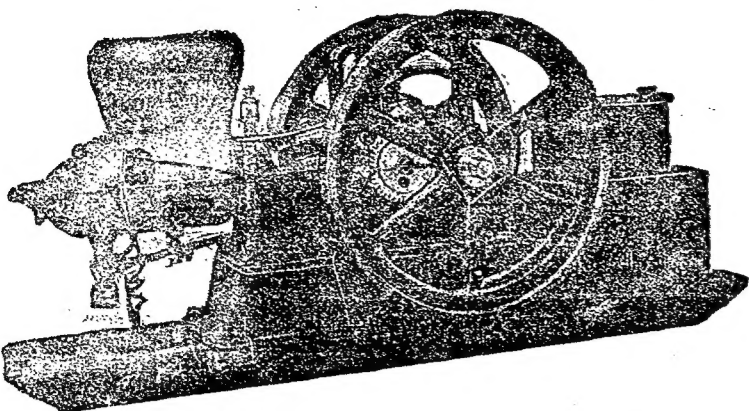
Suit Against Exchange Trading Co, Lahore.

BOMBAY, May 3.
To-day Justice Sir John Heaton heard a suit filed by Mr. Merwanji Bharucha, liquidator of G. A. Schlechtendahl, Ltd., under license from the Government and with previous consent of the Controller of Hostile Trading Concerns, against the Exchange Trading Company, Lahore, to recover Rs. 2,794 with interest, being the balance of the value of goods supplied. His Lordship, after recording evidence and hearing the arguments of counsel for plaintiff, said that the question was whether he could pass a decree in favour of this German firm. He, however, yielded to the judgment of Justice Macleod in Padgett vs. Jamsetji and passed a decree in favour of the plaintiff, but ordered that execution shall not be issued without giving previous notice to the debtor.

Mr. Narain Sadashiv, who returned from Germany more than a year ago after obtaining his B.Sc. degree at one of the German Universities and who had been interned since June last, was set free yesterday afternoon.

మొదటి భాగము - పాఠశాల పుస్తకము మూలకము, 20, తెలుగు భాష, పాఠశాల

“ఆమె కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈ యంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అనుచు నిశ్చయములతో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.

పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపునురలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా నూవర్డ్ కును నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.

వెలయ, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

వెల స్వల్పము!

గుణ విశిష్టము!!

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము

చక్కని శబ్దంతో నూనీసా 1-1 వెల 0-3-0

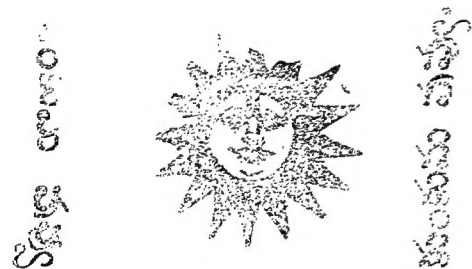
తలనొప్పులను, నొయ్యి పొట్లను, బొంగొట్లను, పాదపునొప్పులను చాలనోరును. సోల్లబొంగొట్లను వనముగాలికలచే హిందూ దేశీయమును తయారుచేయుటకు వుండియున్నది.

దీనిని విశేషములతో కూడ వాడుచున్నారు

మనాదన గలిగి యుండును.

అమృతాంజను డిమాండ్, డిలెవరీ, ఇతరము.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును విర్యులమును గల హిందూపువ్వు మా వద్ద దొరుకును. హిందూపువ్వు మా వద్ద గలదు. కరస్పాండెన్సు బాంబాయిలో వింగ్లీషున వ్రాయవలయును.

సో నారాయణ అండు కంపెనీ (53) 21, హమ్మంబి, బాంబాయి.

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦
 రసభక్తము తులం 1-3 రూ 0-10-౦
 మంతు పువ్వు " " 2-0-౦
 అమృతాంజనము డిమాండ్, మదరాసు.

సదాచారము

నాంధ్రీతాత్పర్యము

నూర్యోదయాత్పర్యము లేదుట మొదలు రాత్రి కలుగుచుండుట ఆచరింపవలసిన విధులన్నియు భర్మకాత్మ వచనములతోను తెలుచు చరక ముక్తితాది వైద్యగ్రంథ వచనోదాహరణములతోడను మంత్రములు మున్నగువానికి తెలుగు దాత్పర్యమును ఇందు వ్రాసియున్నాము.

దీనిజుండుగల విషయములు:— పాత్రస్వరూపము 15 విధములు, ఋగ్వేదీయ పాత్రస్వరూపము, పాత్రకాల దగ్గు నీయములు, మూర్తిపురోహిత్వవిధి, శౌచవిధి, గండూషవిధి, గాఢాదంతకాత్మములు, దంతభావకాత్మములు, కషిర్థ విధులు, ఋగ్వేదీయ పాత్రస్వరూపము, యజుర్వేదీయ పాత్రస్వరూపము, స్వాగార్హ జలవిచారణము, ఊర్ధ్వ తుండ భస్మధారణవిధులు, తృచాకల్ప నూర్యసమస్కార పద్ధతి, పారశంకరములు, నూర్యోదయస్థానము, గురుధ్యానము, అత్యుత్పత్తి, సమకచదుక బ్రాహ్మణములు, గుడ్రీ, నిష్ఠ, సారస్వతి, వశిష్ఠ, గణపతి, రాత్రి, స్వప్న నూక్తములు, ఋగ్వేదీయ యజుర్వేదీయ భోజనవిధులు, భోజ్యవదార్థములు, భోజనానంతర జప్యమంత్రములు, విచారితవ స్థావన విధానము, యజ్ఞోపవీత ధారణవిధి, తైలాభ్యంగ తై రాదివిధులు, అమానాస్యాతిల తర్పణము, తాంబూలవిధి మున్నగునవి ఎన్నియోగములు. అందులు కలిపి 1-8-0.

ఇతరగ్రంథములు కలిపి.

చిరునామా: ఎడిటరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు.

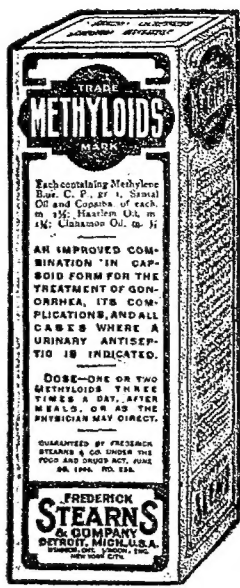
180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను ఆచరింపవలసినవి కల్గుచున్నవి. ఈ ఉచితపుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరస్థాభ్యుత్థాన దృఢగ్రామమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరింపించునెడము వెంటనే వ్రాసి యును.

వైద్యశాస్త్ర మునింగ్లీష్ లో వ్రాసి, ఆంగ్లమున జాబ్బుగా, 157, బ్రాడ్వే మదరాసు.

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలు వైద్యబోధన నుండియున్నవి. 144 పుటలగు పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్షణముతోకలెపోనీటి ఖర్చులు కూడ లేక మీరు యిప్పించేటట్లు పుస్తకం తెలిసికొనుటకు ఎప్పుడులేదా? కదే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయుడు. రాజకై దగ్గు నాగయ్యజీ కేశవజీ, 183 20, చీవాటాగోడు, మద్రాసు.

మిథిలాయిడ్లు
 క్షేత్రగోళముల వైతత్వమును పరిచేసి, సంపూర్ణముగా నుదామిచ్చును. ఇక్షుకలను చేపకొనుట కంటే కఠినమిది. నొప్పిగాని మూత్రకృచ్ఛిమును గాని గలిగించును. కనికనుక్రమముగా తగ్గించును.

నిర్దుష్టమైనది. మలభముగా గోంపోనగును. పుచ్చుకొనుటకు హితవుగ నుండును. నీ కుట పుకదొరకును.

మిథిలాయిడ్లు

గ్యాలీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని తాగుచేయుటకు కఠినమైనది. మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపుటకు యెంతో భాగములు కఠినమైనవి. అవి చాలి శ్రమవల్లను కష్టములను గానెందు రిచేయుట యావశ్యకము. ఇట్టి అభ్యాసపుష్కలముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ పద్ధతి నేర్పించబడును. ఇది కేవల మౌనములతో నేర్పించి, బెర్లు మొంటునాదిపద్ధతి లై సెన్సు యిప్పించి తంజురును, బెంగళును నీకు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

లింగ్లీ క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. వాడుకలో చేరలచిన విద్యార్థులు మే 31 వ తేదీకి గాని అంతకు ముందుగాని భరణాస్త్రము చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు రోజున నాగవేలించుటకు తాళింకగలమును. ఈ శ్రమ నడచుచుండువారికి ప్రాసికోరుము.

(41) గ్యాలీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
 Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇన్స్టిట్యూటు

288 26 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు
 మోటారుబండ్లు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, నడుపుటకు శ్రమవల్లను కష్టములను గలవలయును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠశాల విద్యార్థులకు ఈ పాఠశాల వద్ద మోటారుబండ్లును ఇచ్చి నేర్పించబడును. ప్రతి నెల ప్రధమమున క్లాసు ప్రారంభమగును. తయారైన వైద్యులకి కిఫాయతులును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనిని నడుపును. ఈ నేజరు గానికి ప్రాసికోరుము.

శ్రేష్ఠ మైన పాణ్యము మామిడిపండ్లు.

దీనికి దుడి, మనానరతు మనానర, ఇంపుకతు ఇంపు. మనానరతు మనానర, దీనిలకు భాగ్యంతులకు సమానముగా భోజ్యము ఏదీ ఈవండు.

మధువును వెక్కిరించు

“మామిడిపండ్ల”
 ఇట్టి శ్రమవల్లను కష్టములను మెచ్చి నవాలు చేతను, మనానరతు చేతను, జమిందారులచేతను, గవర్నర్ల చేతను పొగ డ్రాగించినారు.

పాణ్యము } పి. వి. మూధవరావు అడ్వ్ బ్రదర్సు,
 కర్నూలు } మనోరంజనీ, జగన్మోహనీ పోటలు.
 మండ్లబాలితా ఉచితముగ పంపబడును. లొండర పండు.

667] నూతన హిందూ పాఠశాల బేగంపాహిసోప్

జేహనుదలి యే భాగమున నుండు రోమములనే కాని ఈ నూతన రోమపారి సోపు ఓకకూరి వుత్తయిగించియెడల రోమములను కుదముగ పోగొట్టును. చక్కమైన మృదుల స్వభావమైన రంగును కాంతికి చెనుపుచేయక రోమములను పోగొట్టునోరు.

ఇది ఒకటి, వెల 2 పిల్లలు పెట్టె 18 1-0-0 పి. ఖర్చు 4 అ.

ఆర్. వి. కుండెట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరుబి, మద్రాసు.